

ROMA HUKUKUNDA VE ANTİK ROMA TOPLUMUNDA KADIN

Serdar ÜNVER

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi. Adalet Meslek Yüksek Okulu - Öğretim Görevlisi

serdarunvr@gmail.com

Modern Kıta Avrupası Hukuk Sisteminin temeli olan Roma hukukundaki ve bu hukukun oluşmasını sağlayan Roma toplumundaki kavram ve anlayışlar doğal olarak günümüzdeki hukuk algısı üzerinde de açık veya örtük etkilere sahiptir. Köleciliğe dayanan bir iktisadi sisteme ve toplum yapısına dayanan antik Roma'da kadının konumunu tespit etmek oldukça güçtür ve özgür kadınların, özgür bırakılmış kadınların ve kölelerin hukuki konumları arasındaki farklar kolayca ayrılabilir nitelikte değildir. Altmışlı yıllara kadar Roma hukukunda kadının konumuna ilişkin kapsamlı belgelere ve bu alan üzerinde yoğunlaşmış çalışmalara rastlamak olanaklı değildir. Mevcut çalışmalar ise evlilik, tutela ve boşanma konularının ötesine geçememektedir. Bununla birlikte özellikle altmışlı yılların ikinci yarısından sonra bu alanda oldukça derinlikli çalışmalar ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında Peppe, A.J.Marshall,Dixon, Corbett, Watson, J.F.Gardner, Bauman ve Gallini'nin eserleri özellikle öne çıkmaktadır.

Çalışmada, özellikle klasik dönemdeki Roma toplumsal ve sınıfsal yapısı ile Roma yasalarının kadınlar üzerindeki etkileri ile Ortaçağ'a geçiş, daha doğrusu Roma'nın dönüşümü sürecinde değişen sınıfsal yapıların kadının konumunu nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır. Çalışmada yöneten, yönetilen, köle ve köle sahibi olarak kadınların hukuki statüleri üzerine odaklanılarak Antik Roma hukuk düşüncesindeki kadın algısının günümüze yansımaları ortaya konulmaya çalışılmaktadır. İncelenen dönem yaklaşık olarak M.Ö. 2. yüzyılın başına kadar uzanmakta ve yaklaşık yedi yüzyıllık bir zaman dilimini kapsamaktadır; dolayısıyla genel görünüme ve önemli dönüm noktalarına odaklanmak kaçınılmaz olmaktadır.

WOMEN IN ROMAN LAW AND ANCIENT ROMAN SOCIETY

Many notions and conceptions of the Roman Law, as the base of modern Continental Legal System, and the Roman Society which enabled the creation of this law, still have open and implicit effects on the current conception of law. It is hard to determine the status of the women in a slavery-based economic system and social structure like Rome. In addition to this, the differences between the status' of free women, freedwomen, and slaves are not easy to determine. It is not possible to find documents or papers focused on the status of women in Roman law before the sixties. The studies, which were available before that date were all limited with the subjects such as marriage, tutela, and divorce. On the other hand, especially after the second half of the sixties, many successful in-depth analysis was published. Among other studies, works of Peppe, A.J.Marshall, Dixon, Corbett, Watson, J.F.Gardner, Bauman and Gallini are especially striking.

In this study, the effects of Roman social class structure and Roman legislation on the status of women will be discussed together with the effects of the transition to medieval age, or more properly with the changing class structure during this transition will be discussed. This study will be focused on the legal positions of ruling and ruled, slave and slave-owner women. The aim of the study is to present the reflections of the Roman conception of law on the current perception of women. The period which will be examined goes back to the start of 2nd Century B.C. and covers a period of almost seven centuries, this makes concentration on general perspective and milestones inevitable.